

Strålsäkerhetsmyndigheten

Swedish Radiation Safety Authority

Regeringskansliet, Försvarsdepartementet, RS
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till: alfred.pucek@regeringskansliet.se

Remissvar

Datum: 2025-01-13
Er referens: Fö2024/01550
Diarienum: SSM2024-12713
Dokumentnr: SSM2024-12713-2
Handläggare: Emma Palm
Telefon: 08-799 40 41

Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64)

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) lämnar följande synpunkter avseende betänkandet Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64).

Olika lagars utpekande av tillsynsmyndigheter

Lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare, den kommande föreslagna cybersäkerhetslagen, säkerhetsskyddslagen (2018:585) och i vissa fall sektorsspecifika regelverk kommer parallellt och samtidigt att omfatta samma verksamhetsutövare och verksamheter. Inom SSM:s ansvarsområde innefattar lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, ej beaktad i betänkandet, frågor rörande fysiskt skydd av kärntekniska anläggningar (*nuclear security*) för vilka SSM har föreskriftsrätt och utövar tillsyn.

SSM menar att verksamhetsutövare riskerar att vara föremål för överlappande och eventuellt även divergerande kravställning av samma verksamhet, detta särskilt om de omfattas av olika myndigheters tillsyn enligt olika regelverk. Författningarna är avsedda att komplettera varandra men kan i praktiken bli svåra att separera och riskerar därmed att ge verksamhetsutövarna en otydlig bild av vilka åtgärder som ska prioriteras. SSM förordar starkt att denna problematik minskas genom att tillämpa den indelning av tillsynsmyndigheter som görs i gällande säkerhetsskyddslagstiftning.

Att koncentrera tillsynen och föreskriftsrätten enligt de olika lagstiftningarna till en och samma myndighet innebär en ökad enkelhet, tydlighet och mindre administration för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter. Otydlig uppdelning av tillsynsområden mellan tillsynsmyndigheter kan även innebära ökad risk för oavsiktlig exponering av säkerhetskänslig verksamhet i samband med tillsyn. Det är också olämpligt att uppgifter om verksamhetsutövarnas skyddsvärden onödigtvis sprids till flera tillsynsmyndigheter. SSM ansåg i yttrande över SOU 2024:18 *Nya regler om cybersäkerhet*, att SSM bör utses till tillsynsmyndighet enligt den föreslagna cybersäkerhetslagen. SSM vidhåller detta och anser med samma argument att myndigheten bör utses till tillsynsmyndighet för enskilda verksamhetsutövare inom området kärnteknisk verksamhet enligt lag om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare.

1 kap. 9 – 10 §§ lag om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare

SSM anser att det kan bli praktiskt svårt att särskilja delar av en verksamhet som omfattas av olika regelverk. Delar av lagen ska inte tillämpas på den del av den samhällsviktiga tjänsten som är säkerhetskänslig och tillsynsmyndighetens tillträdesrätt omfattar inte de delar av områden, lokaler och andra utrymmen där säkerhetskänslig verksamhet bedrivs. Därför anser SSM att tillsyn ska ske av enbart en myndighet (SSM). Bestämmelserna utgår i stor utsträckning från att det finns en relativt tydlig fysisk eller systembaserad

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

SE-171 16 Stockholm
Solna strandväg 96

Tel:+46 8 799 40 00
Fax:+46 8 799 40 10

E-post: registrator@ssm.se
Webb: stralsakerhetsmyndigheten.se

avgränsning i detta avseende. Personal hos kritiska verksamhetsutövare kan emellertid i praktiken arbeta växelvis med säkerhetskänslig och annan verksamhet utan att det sker på olika fysiska platser eller i olika system. Möjligheterna att bedriva tillsyn kan komma att försvåras om verksamhetsutövare gör en extensiv tolkning av hur stora delar av områden, lokaler och andra utrymmen de anser att säkerhetskänslig verksamhet bedrivs inom. Att tillsynsuppdraget så långt möjligt samlas till en myndighet på området är att föredra eftersom det ger bättre förutsättningar för en enhetlig tillsyn.

6 kap. 4 § lag om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare

SSM anser att förslaget till vad som ska utgöra grunden i en bakgrundskontroll innebär ett alltför stort fokus på utdrag ur belastningsregistret för de personer som ska kontrolleras. SSM anser att det föreslagna regelverket för innehållet i grundutredningar som föreslås i betänkandet Säkerhetsprövningar - nya regler (SOU 2024:88) utgör en lämpligare modell för bakgrundskontroller och ger verksamhetsutövarna en helhetsbild av personen, vilket är mer ändamålsenligt än enbart registerutdrag och identitetskontroll. SSM förordar därför att modellen tillämpas även för lag om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare.

Förslag till lag om ändring i säkerhetsskyddslagen (2018:585)

SSM tillstyrker utredningens förslag till ändring av säkerhetsskyddslagen som innebär att modellen för bestämmande av sanktionsavgifternas storlek för enskilda verksamhetsutövare motsvarar den i förslaget till cybersäkerhetslag.

SSM noterar att det enligt nu föreslagna lag är tillsynsmyndigheterna som ansvarar för att besluta om identifiering av kritiska verksamhetsutövare, medan det enligt säkerhetsskyddslagen är verksamhetsutövaren själv som ansvarar för att bedöma huruvida den bedriver säkerhetskänslig verksamhet. SSM förordar ett mer likriktat ansvarsförhållande avseende statens ansvarsintresse mellan säkerhetsskyddslagen och den föreslagna lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare. SSM anser att regeringen bör överväga ändringar i säkerhetsskyddslagen så att tillsynsmyndigheterna ges möjlighet att besluta om vilka enskilda verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet. Kraven i säkerhetsskyddslagen på verksamhetsutövare att genomföra säkerhetsskyddsanalys bör dock inte påverkas av en sådan ändring.

Vidare noterar SSM att utredningen bedömt att det inte finns något behov av att ändra bestämmelserna om tillsynsmyndigheternas undersökningsbefogenhet i säkerhetsskyddslagen. SSM har utifrån utredningens uppdrag inga synpunkter på utredningens slutsats men vidhåller vad myndigheten tidigare anfört i remissvar på SOU 2024:18 *Nya regler om cybersäkerhet* om att tillsynsmyndighetens undersökningsbefogenheter enligt säkerhetsskyddslagen uttryckligen bör omfatta informationssystem som har betydelse för säkerhetskänslig verksamhet. SSM anser att det råder obalans på så sätt att den föreslagna cybersäkerhetslagen ger tillsynsmyndigheterna mer långtgående möjligheter i form av säkerhetsscanningar och riktade säkerhetsrevisioner i informationssystem än säkerhetsskyddslagstiftningen. Detta bör åtgärdas.

I detta ärende har generaldirektören Michael Knochenhauer beslutat. Enhetschefen Emma Palm har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Johan Lönnqvist, avdelningscheferna Catarina Danestig Sjögren och Johan Friberg och chefsjuristen Kim Elofsson deltagit.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Michael Knochenhauer

Emma Palm